

LEREN EN ONTWIKKELEN DOE JE SAMEN

ATO-Scholenkring heeft als doel dat kinderen zichzelf en hun talenten optimaal kunnen ontwikkelen. Dat kunnen we niet alleen. We betrekken ouders en medewerkers bij onze visie, werken samen met partners én geven kinderen een stem. Zo kunnen onze scholen en kindcentra in 's-Hertogenbosch en omgeving kwalitatief, eigentijds basisonderwijs bieden.

WIJ ZIJN ATO-SCHOLENKRING!

- ATO staat voor Algemeen Toegankelijk Onderwijs: iedereen is welkom, we maken geen onderscheid naar geloof of overtuiging.
- We zijn een lerende, veilige, inspirerende en innoverende organisatie die kinderen optimale ontwikkelingskansen biedt.
- ATO-Scholenkring telt 18 basisscholen/ kindcentra, 5000 leerlingen en 450 medewerkers.
- We zijn trots op de diversiteit van onze scholen en de verschillende onderwijsconcepten.
- We investeren in talentontwikkeling van kinderen en leerkrachten en in het blijven verbeteren van kwaliteit.
- Bij alle beslissingen die we nemen, laten we ons leiden door onze kernwaarden. Hier staan we voor en hier mag je ons op aanspreken: *Optimale kansen, Blijven leren, Inspireren, Veiligheid en vertrouwen en Innoveren.*
- Alle ATO-scholen werken aan de speerpunten: *talentontwikkeling, duurzame onderwijsverbetering, professionele leergemeenschappen en de school als onderdeel van de samenleving.*
- We communiceren open en werken intensief samen met ouders en partners.

MEER WETEN? BEZOEK ONZE WEBSITE!

Op onze website www.ato-scholenkring.nl kun je meer informatie vinden over ATO-Scholenkring, ons onderwijs en onze scholen. Natuurlijk kun je ook contact opnemen met onze scholen of het stafbureau.

ATO
scholenkring

Berlicumseweg 8g
5248 NT Rosmalen
Postbus 185
5240 AC Rosmalen
tel. 073 - 850 78 50
info@ato-scholenkring.nl

Colofon Deze uitgave is een samenvatting van het ATO-Scholenkring jaarverslag 2016. We belichten een aantal onderwerpen om te laten zien waar we mee bezig zijn. Het volledige jaarverslag is te lezen via onze website of op te vragen via ons e-mailadres.

Verhalen In deze uitgave laten we ook verhalen uit de praktijk zien. Want daar draait het tenslotte om: de juiste dingen doen, met elkaar, zodat onze kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Wendy, Reinou, Omar, Flynn, Mika, Robin, Anja, Jan en Bart: dank jullie wel voor jullie medewerking!

Foto's De foto's in deze uitgave zijn gemaakt door Saskia Beek Fotografie.

Concept, tekst en realisatie Zuiver C

De missie en visie van ATO-Scholenkring bepalen, samen met externe ontwikkelingen (zoals wet- en regelgeving, nieuwe inzichten en technologische ontwikkelingen), ons beleid voor een bepaalde periode. Ons Strategisch Beleidsplan 2015-2019 heeft als titel 'Leren en ontwikkelen doe je samen' en omvat vier speerpunten waarop we ons verder willen ontwikkelen. Nu we halverwege de beleidsperiode zijn is het een mooi moment om te kijken wat we al bereikt hebben. Meer informatie over het Strategisch Beleidsplan (filmpjes van) onze speerpunten is te bekijken op onze website. Onze speerpunten zijn:

SPEERPUNT 1: TALENTONTWIKKELING DOOR UITDAGEND ONDERWIJS

Het deelnamepercentage aan de school voor speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs ligt laag. Veel kinderen maken gebruik van thuisnabij onderwijs. Dit is mede mogelijk gemaakt door de ontwikkeling van wijknetwerken om Passend Onderwijs vorm en inhoud te geven. We voeren gesprekken met de wijkambassadeur over de activiteiten en de inzet van de lichte zorgmiddelen, in de wijk en op de scholen, om het niveau van basisondersteuning te versterken. Samenwerking met partners, scholing voor medewerkers en de ontwikkeling van integrale kindcentra dragen ook bij aan dit speerpunt.

SPEERPUNT 2: DUURZAME ONDERWIJSVERBETERING

ATO-Scholenkring heeft een toekomstbestendig HRM-beleid. We hebben oog voor en bieden kansen aan kwaliteiten van medewerkers zodat zij zich blijvend kunnen ontwikkelen. Professionalisering van leerkrachten en directeurs stimuleren we. Het afgelopen jaar hebben we beleid ontwikkeld voor de begeleiding van startende leerkrachten. In samenwerking met Stichting Schoolbesturen Primair Onderwijs 's-Hertogenbosch (SSPOH) en Fontys hebben we een start gemaakt met een pre-Master Educational Needs en is er een gezamenlijke groep gevormd van leerkrachten in de Master Leren & Innoveren. ATO-Scholenkring is tevens penvoerder van 'Opleiden in de school' (OLS). In het partnerschap hebben we diverse opleidingsscholen en academische opleidingsbasisscholen. Het bestuur is bezig met het ontwikkelen van een integraal kwaliteitssysteem om alle facetten van onderwijs te monitoren zodat dit in kwartaalrapportages gevolgd kan worden.

SPEERPUNT 3: LEREN VAN EN MET ELKAAR

De scholen zijn volop bezig met de vorming van interne en externe leernetwerken. (Projectmatig) leren van en met elkaar is steeds vanzelfsprekender geworden. Scholen zijn zich bewust van talenten van kinderen en de mogelijkheden voor differentiatie van de leerstof. De gesprekkencyclus van ATO-Scholenkring is aangepast: er ligt meer accent op de ontwikkeling van medewerkers en we hebben een duidelijke koppeling gemaakt met de doelstellingen uit het Strategisch Beleidsplan en de ATO-kernwaarden.

SPEERPUNT 4: DE SCHOOL ALS ONDERDEEL VAN DE SAMENLEVING

In de stad zijn we bezig met de ontwikkeling van integrale kindcentra 0-13 jaar (IKC). Verder werken we met SSPOH samen aan het ontwikkelen van eigentijds onderwijs, kwaliteit, Wetenschap, Techniek & Excellentie (WT&E) en professionalisering van leerkrachten. De besturen van kinderopvang, het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs van de stad hebben samen met de gemeente een Bossche Educatieve Agenda (BEA) opgesteld. Voor de uitvoering van een aantal speerpunten uit de BEA werken we intensief samen met de Bossche Educatieve Partners (BEP), waarvoor ATO-Scholenkring het initiatief heeft genomen, met de versnellingsvraag (zie verderop in dit jaarverslag) als vertrekpunt.

"ATO-Scholenkring kijkt terug op een positief en actief 2016.

Veel plannen hebben we omgezet in concrete acties om

het onderwijs aan de leerlingen te verbeteren en om de

samenwerking met alle betrokken partners te versterken.

We werken samen aan het realiseren van doelen. Op alle

vier de speerpunten zijn resultaten behaald."

EVEN STIL STAAN EN TROTS ZIJN

2016 IN VOGELVLUCHT

KWALITEIT Kwaliteit (van onderwijs, maar ook alles daaromheen) willen we bewaken en borgen. Deze taak ligt vooral bij de schoolbesturen. ATO-Scholenkring werkt onder andere met de Plan-Do-Act-Check cyclus. Dit draagt bij aan blijvende ontwikkeling en verbetering. We meten op allerlei gebieden en met diverse instrumenten de kwaliteit van ons onderwijs. Uit de Primair Onderwijs Monitor blijkt dat 90% van de ouders en de leerlingen tevreden is over de professionaliteit en de kwaliteit van het onderwijs en de school. Meer dan 80% van de ouders is tevreden over de samenwerking en de onderwijskwaliteit. Het college van bestuur bezoekt twee keer per jaar alle scholen om onder andere de voortgang van de speerpunten uit het Strategisch Beleidsplan te bespreken.

TEACHERS 4 TEACHERS (T4T) ATO-Scholenkring vindt het belangrijk om maatschappelijk betrokken te zijn. Daarom hebben we een aantal jaren geleden het Keniaproject opgezet, ook wel T4T genoemd. Het beleidsplan T4T is in 2016 geactualiseerd en aangepast. We hebben de selectieprocedure opnieuw vastgesteld, een nieuwsbrief ontwikkeld en een opzet gemaakt voor lessen en leskisten over Kenia. In 2016 zijn vijf medewerkers naar Kenia geweest om daar directeurs en leerkrachten op hun school te coachen.

SAMENWERKING

- ATO-Scholenkring werkt nauw samen met andere schoolbesturen. Het overleg met de andere schoolbesturen primair onderwijs en de gemeente vindt plaats via de Stichting Schoolbesturen Primair Onderwijs 's-Hertogenbosch (SSPOH).
- In Samenwerkingsverband De Meierij werken 29 schoolbesturen uit de regio samen met betrekking tot Passend onderwijs. ATO-Scholenkring is een van deze besturen.
- We werken samen met diverse partners en organisaties binnen de stad zoals Stichting Divers (welzijn), de GGD, organisaties voor Cultuureducatie (Bibliotheek, Muzerie, Babel), TechXperience! en de afdeling Sport en recreatie van de gemeente.
- Het college van bestuur van ATO-Scholenkring werkt samen met andere schoolbesturen in een aantal stichtingen: Stichting Digidact, Stichting Edudat en Stichting Beheer Kindcentra.
- We zijn lid van koepelorganisatie VOS/ABB en aangesloten bij de PO-raad.

INSPECTIE EN OPBRENGSTEN Alle basisscholen van ATO-Scholenkring hebben een basisarrangement van de inspectie. In 2016 bezocht de inspectie vier scholen en kindcentra. Deze inspectiebezoeken vonden plaats in een prettige sfeer en met een mooie opbrengst. Alle scholen van ATO-Scholenkring maken gebruik van een leerlingvolgstelsel voor het in kaart brengen van de ontwikkeling van kinderen. Naast de methodetoetsen worden de kinderen gevolgd via de methode onafhankelijke CITO-toetsen en meten we ook tussenopbrengsten. Hiermee kunnen we het leerrendement van leerlingen bepalen en ons onderwijsaanbod evalueren en waar nodig aanpassen. Waar in een enkel geval een

school onder de norm scoorde, hebben we de scores geanalyseerd en een verbeterplan opgesteld.

HUISVESTING In mei was de renovatie van De Springplank gereed en in het najaar is de nieuwbouw van Noorderlicht in gebruik genomen. In 2016 heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar de mogelijkheden om met de scholen Aquamarijn, Oberon en kinderopvangorganisatie 't Zonnelicht een krachtig kindcentrum in de wijk te ontwikkelen.

FINANCIËN ATO-Scholenkring staat er financieel goed voor. In 2016 hadden we een positief resultaat/sluitende exploitatie en konden we investeringen doen vanuit reserves. Voor de komende jaren hebben we diepte-investeringen afgesproken om het Strategisch Beleidsplan uit te voeren. Beschikbare middelen (geldten) zetten we maximaal in voor het onderwijs. Daarmee willen we de ontwikkeling van kinderen - samen en individueel - optimaliseren en de kwaliteit op scholen verhogen.

COMMUNICATIE EN PR In het begin van schooljaar 2016-2017 kreeg ATO-Scholenkring een nieuwe website. Daarop staan onder andere beleidsdocumenten, onze parels, vacatures en compacte gegevens van de verschillende ATO-scholen. Actuele informatie verspreiden we via Facebook en Twitter. Scholen communiceren met de ouders frequent over de school via nieuwsbrieven, via het ouderportaal van ParnasSys en via social media. Steeds meer scholen hebben een app waarmee zij communiceren.

ANDERE HIGHLIGHTS

- **Kindcentra en voor- en vroegschoolse educatie:** alle ATO-scholen zijn bezig met kindcentrumontwikkeling. De afgelopen jaren is er veel vooruitgang geboekt. Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) neemt ook een belangrijke plaats in binnen de stad. Het doel is het aanpakken van taal- en ontwikkelingsachterstanden bij kinderen van tweeënehalf tot zes jaar. Zes ATO-scholen werken intensief samen met het peuterarrangement, die samen een vastgesteld VVE-programma uitvoeren.
- **Engels met Such Fun!** meer dan 2000 leerlingen van ATO-Scholenkring leren Engels vanaf groep 1 met de methodiek en native speakers van Such Fun!
- **Opleiden in de school:** ATO-Scholenkring is penvoerder van een opleidingskeurmerk. Samen met andere schoolbesturen en de opleiding HKE Fontys, werken we samen aan het opleiden in de regio: het Partnerschap Opleiden in de school (POS). We hebben drie opleidingscholen (OLS) en twee academische opleidingscholen (AOS). Op deze scholen worden veertig studenten van de Fontys PABO 's-Hertogenbosch opgeleid.
- **Klachten:** ATO-Scholenkring probeert te voorkomen dat er klachten ontstaan. Als dat niet lukt, proberen wij in gesprek te blijven. In 2016 hebben zes ouders contact gelegd met het bestuur van ATO-Scholenkring om een signaal te bespreken. Deze casussen zijn allemaal afgehandeld.

TERUGBLIKKEN EN VOORUITKIJKEN JAARVERSLAG 2016

"SAMEN WERKEN AAN HET REALISEREN VAN DOELEN"

ATO
scholenkring

PARELS VAN ATO-SCHOLENKRING

Er gebeuren veel mooie dingen op de ATO-scholen. In het dagelijks onderwijs staan we er niet altijd bij stil, maar we zijn er trots op! Daarom belichten we hier vier mooie parels uit ons onderwijs. Nieuwsgierig naar de parels van vorig jaar? Die kun je terugvinden op onze website.

MET MUZIEK BRENG JE PLEZIER DE SCHOOL IN

“Waar krijg je energie van en waar zit je kracht?” Een paar jaar geleden stelde de P&O-adviseur van ATO-Scholenkring deze vraag aan leerkracht Reinou Vogel. Ze hoefde er niet lang over na te denken: haar hart ging sneller kloppen van muziek. Als Reinou vertelt over de kans die ze vervolgens kreeg en aangreep, verschijnt er een lach op haar gezicht. “In het onderwijs moet er veel te beleven zijn voor kinderen, zodat ze nieuwsgierig blijven. Muziek draagt op een prettige en vanzelfsprekende manier bij aan leren.”

VAKOVERSTIJGEND LEREN

Muziekproject StaccATO is in het schooljaar 2015-2016 van start gegaan op ATO-scholen De Ontdekking, Aquamarijn en Merlijn. Op deze scholen is muziekonderwijs inmiddels echt onderdeel van het curriculum”, vertelt Reinou. “Ik schreef een overkoepelend projectplan en de scholen hebben vervolgens gebruik gemaakt van de subsidie ‘Muziekimpuls’. We werken samen met Bureau Babel en met opleidingen voor muziekonderwijs.” Reinou is de coördinator van dit project en zij vervult een voorbeeldrol op de betrokken scholen. “Door muziek leren kinderen vakoverstijgend zonder dat ze het in de gaten hebben. Het leren van de Engelse taal of tafels kan bijvoorbeeld ondersteund worden door muziek. Ook heeft muziek een positieve invloed op taalontwikkeling, motoriek en het sociale klimaat. En soms worden er andere talenten aangetroffen of ontdekt: een leerling die moeite had om letters te onthouden bleek bijvoorbeeld wel goed noten te kunnen lezen en zit nu op gitaarles.”

MUZIEK VERBINDT

Er gebeurt veel op de scholen waar het muziekproject draait. Op iedere school is inmiddels een schoolkoor van zo’n 30 kinderen actief en er lopen wekelijks muziekstudenten binnen om samen met de kinderen en leerkrachten muziek te maken. “Die samenwerking zoeken we niet alleen met Fontys, maar ook met partners binnen de gemeente, muziekgezel-

schappen, de wijk en muzikale ouders. Zo zorgen we voor de verbinding tussen binnen- en buitenschools. Ieder jaar hebben we een muziekdag met allerlei workshops, dat is echt een feestje.” Reinou houdt zich daarnaast bezig met het enthousiasmeren en betrekken van leerkrachten. “Op studiedagen van de scholen komt muziek aan bod. Leerkrachten die het lastig vinden om te zingen voor de klas kunnen deelnemen aan een ‘knipkaartenkoor’, dat helpt om die drempel te verlagen.”

PLANNEN VOOR DE TOEKOMST

Zowel van leerlingen, ouders als leerkrachten hoort Reinou positieve geluiden. Ze heeft nog volop plannen om de komende tijd uit te rollen. Het verder invoeren en borgen van muziekonderwijs binnen de scholen van ATO-Scholenkring is daar een belangrijk onderdeel van. “Komend schooljaar beginnen ook kindcentra De Groote Wielen en De Hoven met muziekproject StaccATO en er is plek voor meer deelnemers. Zelf krijg ik de kans om een aanvullende opleiding te volgen met als doel nog meer leerkrachten te kunnen inspireren en muziek ATO-breed op de kaart te zetten. Dat past ook bij het doel van de gemeente Den Bosch: meer kinderen kennis laten maken met muziek. Daar zijn we in ieder geval als stichting goed mee bezig!”

Meer over Muziekproject StaccATO

Iedere school die deelneemt aan muziekproject StaccATO heeft een stuurgroep muziek die bezig is om het vak muziek te borgen in het curriculum van de school. Alle stuurgroepleden volgen professionaliseringsactiviteiten van de Culturele Ladekast muziek bij Bureau Babel. Alle studenten en leerkrachten geven momenteel muziekles met hulp van 123zing, een actuele methode, waarop de eerste drie scholen nu een abonnement hebben genomen. Het valt bij de betrokken scholen op dat de kinderen in vrije situaties vaker spontaan zingen! Op de hoogte blijven van Muziekproject StaccATO? Dat kan via www.facebook.com/muziekprojectstaccato

KINDEREN EEN STEM VIA HET BOSSCHE KINDERPARLEMENT

Yogaballen in plaats van stoelen in de klas. Meer groen op kindcentrum- en schoolpleinen. Een veiligere verkeerssituatie. Het zijn geen hoogdravende beleidspunten, maar concrete wensen van ATO-leerlingen. Omar, Flynn, Mika en Robin van Kindcentrum De Ontdekking zijn lid van de kinderraad en lieten hun stem horen in het Bossche Kinderparlement. “Samen overleggen we wat goede ideeën zijn.”

ZEGGENSCHAP EN BURGERSCHAP

“Bij ATO-Scholenkring vinden we zeggenschap van kinderen en burgerschapsvorming erg belangrijk,” vertelt Anja Thijsen, directeur van Kindcentrum De Ontdekking. “In september 2015 vond het eerste Bossche Kinderparlement plaats. Sindsdien komen leerlingen van veel Bossche basisscholen twee keer per jaar bij elkaar. Ze praten dan met het schoolbestuur en de wethouder van de gemeente ‘s-Hertogenbosch over allerlei onderwerpen die de kinderen belangrijk vinden.”

BELANGRIJKE ONDERWERPEN

Het enthousiasme spat van Omar (groep 7), Flynn, Mika (beiden groep 8) en Robin (groep 6) af. Ze vinden het leuk om mee te mogen denken. “In de kinderraad van De Ontdekking spreken we zes keer per jaar over onderwerpen die over het hele kindcentrum gaan, zoals voetballen op ons kindcentrumplein. We zoeken naar oplossingen voor dingen waar we niet zo blij mee zijn.” In het Bossche Kinderparlement gaat het om zaken die alle kinderen uit ‘s-Hertogenbosch betreffen, zoals armoede, verkeer en pesten. “Samen beslissen we wie er naar het Bossche Kinderparlement toe gaat. We mogen dan twee agendapunten indienen. Tijdens de bijeenkomst bespreken we allerlei onderwerpen. De wethouder zegt dan of hij iets een goed idee vindt of waarom niet. En wat hij ermee gaat doen.”

TIP VOOR DE WETHOUDER

Meedoen met de kinderraad en het Bossche Kinderparlement heeft veel meerwaarde, vervolgt Anja. “Je ziet echt dat de kinderen een groei doormaken. Ze leren ook dat niet alles kan, maar dat er soms beperkingen zijn. En bovendien komen de 21st century skills, zoals samenwerken, kritisch en creatief denken volop terug. Daarom vinden we het bij ATO-Scholenkring zo belangrijk om hier tijd aan te besteden.” Of de jongens nog tips hebben voor de wethouder? Jazeker... “Misschien kunnen er bij het Bossche Kinderparlement wat meer onderwerpen aan bod komen en dan iets minder lang. En we zouden het super leuk vinden als de wethouder hier een keer bij ons op bezoek komt!”

Over het Bossche Kinderparlement

Van iedere Bossche basisschool doen steeds twee leerlingen mee in het kindparlement. Wethouder Eric Logist is portefeuillehouder Onderwijs. Hij doet mee namens de gemeente. Hij geeft zo goed mogelijk antwoord op de vragen van leerlingen van de basisscholen. Weet hij het antwoord niet, dan zoekt hij het uit. De schoolbesturen en de gemeente nemen de adviezen uit het Bossche Kinderparlement mee naar hun eigen organisaties. Ze laten de volgende bijeenkomst weten wat ze hebben gedaan en wat het heeft opgeleverd. De leerlingen krijgen een goede voorbereiding. De Bossche basisscholen geven in hun lessen uitleg over leerlingparticipatie, burgerschap en democratie. Iedere school doet dit op zijn eigen manier, bijvoorbeeld via leerlingraden en schoolforums. Meer informatie en filmpjes zijn te bekijken op www.bosshcekindergarten.nl.

BETER TAALONDERWIJS DOOR DELTAPLAN TAAL

Enkele jaren geleden werd geconstateerd dat de scores op de toetsen Begrijpend lezen op alle ATO-scholen (lees ook: kindcentra) in ‘s-Hertogenbosch te laag waren. Bij de directie ontstond toen de behoefte om hierin gezamenlijk op te trekken, samen expertise in te kopen, en van en met elkaar te leren. Leerkracht Wendy Wiegers is inmiddels als projectleider Deltaplan Taal volop bezig met de borging van het project: ‘Met elkaar tillen we het taalonderwijs naar een hoger niveau’.

LERENDE ORGANISATIE

In 2012 besloot ATO-Scholenkring om het Begrijpend lezen een impuls te geven. Omdat kinderen voor het Begrijpend lezen veel vaardigheden nodig hebben zoals bijvoorbeeld technisch lezen, spelling en kennis van de wereld om hen heen, werd dit project ‘Deltaplan Taal’ genoemd. “Er kwamen twee projectleiders en de expertise van ‘Onderwijs maak je samen’ (OMJS) werd ingeschakeld voor de professionalisering van de leerkrachten. We ontwikkelden een gezamenlijke visie en begonnen met een leernetwerk voor taalcoördinatoren. Omdat het een groot verandertraject was kregen we ook ondersteuning van ‘School aan Zet’ (SAZ),” licht Wendy toe. “In de zomer van 2015 hebben de ATO-scholen de stand van zaken van de lerende organisatie in beeld gebracht. In het najaar hebben de directieuren reflectiegesprekken gevoerd met SAZ om voor hun locatie goed in beeld te krijgen hoe zij zich kunnen ontwikkelen tot een professionele leergemeenschap. Dat is immers een van de ATO-speerpunten. Het Deltaplan Taal heeft gewerkt als een vliegwiel voor de schoolontwikkeling op de ATO-scholen.”

TAALEXPERTS

Destijds was Wendy taalcoördinator op de L.W. Beekmanschool. Na aanvang van haar studie Leren & Innoveren startte ze ATO-breed als projectleider Deltaplan Taal. “We gaan nu een volgende fase in, van implementatie naar borging. De externe begeleiding wordt

afgebouwd. De kennis die we de afgelopen jaren hebben verworven borgen we door een aantal bevoegde taalcoördinatoren van de ATO-scholen in te zetten als taalexperts. Deze taalexperts leiden we op met behulp van het train-de-trainer principe, zodat zij zelf voortaan de kennis over kunnen dragen aan collega’s.” Die aanpak is best uniek in Nederland, vervolgt Wendy: “We hebben zoveel kennis in huis, daar mogen we trots op zijn. En die kennis kunnen we ook delen. Binnen onze scholen, tussen de scholen van onze stichting onderling, maar ook daarbuiten.”

IN BEWEGING BLIJVEN

In de praktijk is Wendy vooral bezig met verbinden en netwerken. “Zo hebben we bijvoorbeeld het ATO-taalcoördinatoren netwerk, een netwerk van taalambassadeurs, waarbij ook de gemeente en de Pabo zijn aangesloten. Verder houd ik me bezig met het plannen van trainingen, het monitoren van de taalontwikkeling op de ATO-scholen en met de taalexperts die kennis implementeren en borgen binnen de scholen. Van en met elkaar leren staat echt continu centraal. En dat blijft ook zo, want het onderwijs blijft in beweging en daar is taal onmisbaar bij.”

Meer over Deltaplan Taal

De deskundigheid van de leerkracht is belangrijk voor de kwaliteit van het Taalonderwijs. In het kader van de borging van de expertise heeft ATO deelgenomen aan een pilot van Eduseries: online scholing ter ondersteuning en verdieping van het implementatieproces binnen de scholen. Eind 2014 zijn Bureau Babel en de Bibliotheek bij het Deltaplan betrokken voor de onderdelen Leesmotivatie en de leerlijn Literatuureducatie via het Project ‘Wat goed gaat, kan beter’. Speerpunten van dit project zijn: nascholing van schoolteams op het gebied van leesbevordering en leesmotivatie door leesconsulent van de Bibliotheek en van leesbeleving naar literatuureducatie met ondersteuning van Bureau Babel.

Dagelijks stroomt de mailbox van scholen vol met goede onderwijsprojecten van externe partners, bijvoorbeeld rondom sport en natuureducatie. Maar door de dagelijkse drukte in het onderwijs blijft de deur vaak dicht voor deze ideeën. En als een project wel wordt opgepakt, dan komt het vaak bovenop het reguliere onderwijsprogramma. Dat kan anders en beter. Door samen te werken, door te onderzoeken hoe projecten een onderdeel van een lesmethode kunnen vervangen en door het ontwikkelen van een tool die ondersteunend werkt om de leeromgeving van kinderen samen inhoud en vorm te geven. Maar bovenal door een transitie van denken en werken bij professionals in het onderwijs en bij educatieve partners.

BEA EN BEP

Jan Plooi en Bart Eigeman stellen zich enthousiast voor als Bea en Bep. Een grapje natuurlijk, maar Bea en Bep bestaan wel degelijk, vertelt Jan. “De gemeente ‘s-Hertogenbosch, kinderopvang, primair en voortgezet onderwijs vinden het belangrijk dat kinderen en jongeren zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. Zo krijgen zij de vaardigheden die in de 21e eeuw nodig zijn. In de Bossche Educatieve Agenda 2017-2021, ook wel BEA genoemd, staat hoe we dit aanpakken en welke activiteiten we hiervoor organiseren.” BEA is in feite een beleidsstuk waarin de ambitie beschreven is. En doelen behalen, dat kan niet zonder samenwerking en verbinding, vervolgt Bart: “We willen een rijkere en goed georganiseerde leeromgeving voor alle leerlingen van ‘s-Hertogenbosch realiseren. Maar de scholen en kindcentra hebben niet alle expertise zelf in huis, en dat hoeft ook niet. Juist daarom is het zo waardevol om samen te werken met Bossche Educatieve Partners, BEP genoemd: organisaties die zich bezig houden met cultuureducatie, sport, gezondheid, natuureducatie, techniek en lezen. De verbeterde samenwerking tussen Bibliotheek ‘s-Hertogenbosch en alle kindcentra in ‘s-Hertogenbosch met de schoolBIEB is hierbij een belangrijke inspiratiebron.”

SAMEN OP REIS

Jan en Bart gebruiken een reis als metafoor voor het initiatief, al is ‘onderwijs-transitie’ een betere naam. “De leerlingen zijn reizigers: hun schooltijd is een individuele leerreis, die zo uitdagend en passend mogelijk moet zijn voor ieder kind. Daar zijn leerkrachten voor nodig, als reisleiders voor een goede begeleiding. De leerkrachten gebruiken lesmethodes die vaste routes aanbieden, bijvoorbeeld voor taal en rekenen. Maar om de eindbestemming te bereiken en kinderen een goede basis mee te geven, is er meer nodig. Er kan een ander pad gekozen worden, dat beter past en meer biedt. Bijvoorbeeld door cultuur te verwerken in allerlei vakken, en niet alleen als een extra project aan te bieden.” In februari 2016 zijn 8 ATO-scholen, samen met andere partijen, gestart met een pilot: de versnellingsvraag ‘Niet stapelen, maar vervangen’. Jan: “Concreet betekent dit dat we een online tool gaan ontwikkelen. Daarin worden allerlei gegevens gezet van bestaande lesmethodes, zoals hoeveel tijd het kost en op welke leerdoelen ze zich richten. De educatieve partners zetten ook hun aanbod in de tool. Een school kan vervolgens gaan kijken welk onderdeel van een lesmethode vervangen kan worden door een project van een partner. Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO), De PO-Raad en Kennisnet ondersteunen dit traject.” Na komend schooljaar wordt de pilot uitgerold naar alle basisscholen/kindcentra. Ook kinderopvang en voortgezet onderwijs zijn overigens betrokken om, net als eerder bij de schoolBIEB gerealiseerd is, partners te worden.

ONDERWIJSTRANSITIE

Maar alleen met het ontwikkelen van een ICT-tool zijn we er niet. De hoofdopgave voor scholen is een verandering in mindset bij professionals in het onderwijs en bij educatieve partners. Daarvoor zijn Jan en Bart in feite ook een soort reisleiders, maar dan voor alle betrokken partijen. Jan begeleidt de mensen van de scholen, integrale kindcentra en de Bossche Educatieve Partners met het kijken naar een ideale situatie en wat daarvoor nodig is. Bart ondersteunt, jaagt aan en verbindt de ‘vernieuwende praktijken’ op strategisch niveau. Bart: “In Den Bosch is er heel veel bereidheid om met elkaar anders met onderwijs bezig te zijn. Achter de schermen gebeurt er ook veel. De komende jaren werken we samen verder aan de onderwijstransitie. Uiteindelijk natuurlijk met maar één einddoel: de beste ontwikkeling voor kinderen, passend bij deze tijd en hun toekomst.”

NIET STAPELEN, MAAR VERVANGEN

SAMENWERKINGSPARTNERS AAN HET WOORD